

overfor Kreditorerne at vedtage det Forslag, der nu foreligger. — Jeg henstiller imidlertid den Tanke til Overvejelse, om man ikke kunde lade Kreditorerne Adgangen til at faa en Del af deres Sparemidler til fri Raadighed. De kunne selvfølgelig i en Bank laane paa deres Sparekassebog saa meget, som den giver god Sikkerhed for, men det bliver til Bankrenter, der jo ere høje. Kunde man ikke paa en eller anden Maade — jeg skal ikke i dette Øjeblik antyde nogen bestemt Vej, men jeg synes, det maa kunne lade sig gøre — ordne det saaledes, at Sparerne paa billigere Betingelser kunde faa en Del af deres Beholdninger frigjort, det vilde sikkert have megen Betydning for mange af disse Mennesker.

Endnu skal jeg kun tilføje, at jeg finder det saa meget rigtigere, at Forslaget bliver vedtaget, som Forholdene endnu i dette Øjeblik ikke kunne overses, og det er dog heldigst, inden man tager endeligt Standpunkt, fuldt ud at kunne overse alle herhenhørende Forhold, se, hvor store Tabene ville blive, og hvor de ville falde o. s. v. Hvis det, som det synes, ender med, at Sparerne lide et væsentligt Tab, er det selvfølgelig i høj Grad beklageligt, men det er jo noget, som er sket før og ogsaa vil ske herefter, hvordan man saa end laver Kontrollen. Der har vel endda været Sparekasser, i hvilke Sparerne procentvis have lidt større Tab, end der, saa vidt Forholdene endnu kunne overses, her vil blive Tale om. Men det er naturligvis beklageligt, og jeg skal ikke paa dette Tidspunkt sige, at jeg ikke kan komme til at finde det forsvarligt, at Statskassen ved direkte Tilskud bidrager til at mildne Tabet; men i Øjeblikket synes det mig, det ser ud til, at langt det værste Tab vil falde paa en anden Institution, som ogsaa er bleven snydt af den tidligere Justitsminister, nemlig Smørekseksportforeningen. Der ligge Forholdene endnu heller ikke klart for, endnu mindre vel end Sparekassens Forhold, men Bladene have jo bragt talrige Antydninger af, at Eksportforeningen vil tabe 6—7 Mill. Kr., og det har været meddelt, at det kun er en mindre Del af Mejerierne, hvor Andelshaverne hæfte solidarisk overfor dette vældige Beløb. Om det er saa, ved jeg ikke, men er det saa, er det givet, at der kan blive Tale om Kalamiteter af frygteligt Omfang for de Mennesker, der berøres deraf, thi det kan medføre, at hele Byer kunne blive ruinerede. Det er en Ulykke af et saadant Omfang, at jeg, om jeg end ikke i

dette Øjeblik tør sige, at det, efter min Opfattelse, vil kunne retfærdiggøre, at Statskassen træder til med direkte Støtte, dog endnu mindre tør sige, at det ikke kan retfærdiggøre dette. Jeg vil i hvert Fald have min endelig Stilling ganske forbeholdt, indtil Sagen bliver nærmere oplyst baade med Hensyn til Sparekassen og Eksportforeningen, men jeg anbefaler det foreliggende Forslag til velvillig og hurtig Fremme.

Indenrigsministeren (Berntsen): Jeg takker Tinget for den forholdsvis velvillige Modtagelse, dette Forslag har faaet under den Forhandling, der nu er ført, og jeg kan godt forstaa, at Forslaget giver Anledning til Betragtninger, der række ud over Forslagets Indhold. Den første ærede Taler, det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen), begyndte med at sige, at det var med relativ Tilfredshed, han saa det foreliggende Forslag. Thi han mente, at Indenrigsministeren havde handlet stik imod Bestemmelserne i Sparekasselovens § 8 (*Bramsen*: ikke den nuværende Indenrigsminister), idet der var hengaaet et Par Maaneder, siden den Kalamitet indtraadte, der førte til den nuværende Tilstand i Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Det glæder mig, at det ærede Medlem ved en Afbrydelse tilkendegiver, at det ikke er den nuværende Indenrigsminister, han har sigtet til. Men jeg maa sige, at hvad enten det er den nuværende eller den forrige Minister, der sigtes til, er der ikke i Sparekasselovens § 8 nævnt nogen Tidsfrist, indenfor hvilken det er paalagt Indenrigsministeren at tage Bestemmelse om, naar han i saadanne Tilfælde som det, der er forudsat i Sparekasselovens § 8, skal erklære en Sparekasse konkurs. Den Sparekassekalamitet, vi her staa overfor, er jo af vidtrækkende Betydning, og det var baade den forrige og den nuværende Indenrigsminister bekendt, at der blandt den sjællandske Befolkning vilde blive rejst en Bevægelse for om muligt at faa genrejst Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Det er da ganske naturligt, at Indenrigsministeren har maattet have Lejlighed til at erfare, om noget saadant kunde iværksættes. Det er Grunden til, at der er gaaet saa lang Tid, inden der er truffet nogen Bestemmelse fra Ministerens Side. Men endvidere var jo Spørgsmaalet i og for sig saa indviklet, at der behøvedes længere Tids Undersøgelse for at komme til Klarhed over, hvorledes Den sjællandske Bondestands Sparekasses øko-